

УДК 37.02

Оксана БІГИЧ,

orcid.org/0000-0002-7997-8487

доктор педагогічних наук, професор

Київського національного лінгвістичного університету

(Київ, Україна) bkbpearl@gmail.com

ВИБІРКОВА ДИСЦИПЛІНА «СУЧАСНІ ЗАСОБИ НАВЧАННЯ ІСПАНСЬКОЇ МОВИ В ЗАКЛАДІ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ»: УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ

Акцентовано на потенціалі вибіркової дисципліни щодо вдосконалення у студентів бакалаврату (спеціальність 014 Середня освіта, спеціалізація 014.02 Мова і література (іспанська мова і література)) методичної компетентності вчителя іспанської мови. Визначено мету, завдання й зміст вибіркової дисципліни «Сучасні засоби навчання іспанської мови в закладі середньої освіти» зі спиранням на авторський досвід розроблення мультимедійних засобів навчання. Наведено перелік тем лекцій і практичних занять. Конкретизовано формати практичних занять і технологій їх перебігу.

Ключові слова: вибіркова дисципліна, вчитель іспанської мови, засоби навчання, методична компетентність.

Oksana BIGYCH,

orcid.org/0000-0002-7997-8487

Doctor of Pedagogic Sciences, Full Professor

Kyiv National Linguistic University

(Kyiv, Ukraine), bkbpearl@gmail.com

THE OPTIONAL SUBJECT “MODERN TEACHING SPANISH LANGUAGE TOOLS IN SECONDARY EDUCATIONAL INSTITUTION”: ADVANCE OF METHODOLOGICAL TEACHER’S COMPETENCE

The potential of optional subjects in advancing of methodical competence of specialization 014.02 Language and literature (Spanish language and literature) is emphasized. There is a definition of the aim, tasks and optional subject context “Modern tools of Spanish language teaching in secondary educational institution” that is relied on the authoress’s experience of creation of multimedia teaching tools – educational site (access mode <http://bigich.knlu.edu.ua/>), manual “Methods of foreign language teaching in the primary school”, particularly of Spanish language: visual aid and cinquain-collage “Las Navidades en España”, visual aid “Las fiestas en el mundo hispanohablante”, electronic / mobile case “El turismo ecológico en Costa Rica”. Topics of lectures are listed (Teaching tools – the component of the Spanish language teaching; The authentic cartoon as a teaching tool of Spanish language; Classification of visual aids in Spanish language teaching; Gaming tools of Spanish language teaching; Multimedia tools of Spanish language teaching; The case as a tool of Spanish language teaching; The language portfolio as an innovative tool of assessing learning progress) and studies (Classification of Spanish language teaching tools; Comparative analysis of didactic materials of authentic Spanish language textbooks; Shorts as a tool of Spanish language teaching; Aids for Spanish language teaching; Gaming tools of Spanish language teaching; Multimedia tools of Spanish language teaching; Multimedia tools of Spanish language learning; The case as a tool for Spanish language teaching). Some formats of studies (traditional auditorium study, methodical battle, methodical briefing, professionally oriented role game) and technologies of their implementation (E. de Bono’s interactive technology “Six thinking hats”, technologies of edutainment and flipped learning) are defined concretely.

Key words: optional subject, teacher of Spanish language, teaching tools, methodical competence.

Постановка проблеми. Нові спеціальності, запропоновані вступникам до мовних закладів вищої освіти, зокрема спеціальність 014 Середня освіта, спеціалізація 014.02 Мова і література (іспанська мова (ІМ) і література), передбачають оновлення змісту навчання. З-поміж фахових навчальних дисциплін виокремлюється «Методика навчання ІМ у закладі середньої освіти (ЗСО)», яка викладається протягом трьох семестрів на старших курсах бакалаврату. Хоча заплановано щосеместрові

аудиторні години (14 лекційних годин і 16 годин практичних занять), їхня кількість є недостатньою для оволодіння студентами всіма складниками методичної компетентності вчителя ІМ. Тому кафедра методики викладання іноземних мов й інформаційно-комунікаційних технологій Київського національного лінгвістичного університету пропонує студентам вибіркові дисципліни, однією з яких є «Сучасні засоби навчання ІМ у ЗСО».

У курсі нормативної дисципліни «Методика навчання ІМ у ЗСО» студенти знайомляться з основним (навчально-методичний комплекс) і допоміжними засобами навчання ІМ; класифікують їх як технічні / нетехнічні, призначені для вчителя / учня. Однак набути знань про сучасні засоби формування у школярів іспаномовної комунікативної компетентності (ІКК) протягом однієї лекції й одного практичного заняття видається неможливим. При цьому під час педагогічної практики студенти як використовують готові засоби навчання ІМ, так і самостійно розробляють їх.

Аналіз досліджень. Мій багаторічний досвід розроблення мультимедійних засобів навчання: освітнього сайту для студентів – майбутніх учителів / викладачів іноземних мов (режим доступу <http://bigich.knlu.edu.ua/>), навчального посібника «Методика навчання іноземної мови в початковій школі» (Бігич, 2016а), зокрема ІМ: наочного посібника й синквейну-колажу «Las Navidades en España» (Бігич, 2015; Бігич 2016б), наочного посібника «Las fiestas en el mundo hispanohablante», електронного / мобільного кейсу «El turismo ecológico en Costa Rica» (Бігич, 2017б) – уможливив авторське наповнення змісту цієї вибіркової дисципліни.

Мета статті – акцентувати на потенціалі фахових вибірових дисциплін щодо вдосконалення у студентів бакалаврату методичної компетентності вчителя ІМ.

Виклад основного матеріалу. Вибіркова дисципліна «Сучасні засоби навчання ІМ у ЗСО» передбачає поглиблення теми «Система навчання ІМ» нормативної дисципліни «Методика навчання ІМ у ЗСО» щодо використання й розроблення сучасних засобів формування у школярів складників ІКК.

Мета вибіркової дисципліни полягає в забезпеченні засад методичної підготовки студентів до здійснення їхніх професійних (комунікативно-навчальної, розвивально-виховної, конструктивно-планувальної, гностичної, організаторської) функцій учителя ІМ, які реалізуються, зокрема, сучасними засобами навчання на уроках і в позакласній роботі з ІМ.

Завдання вибіркової дисципліни «Сучасні засоби навчання ІМ у ЗСО» передбачають набуття студентами знань про їхню типологію й удосконалення методичних навичок застосовувати різновиди сучасних засобів навчання ІМ, а також розробляти їх.

На вивчення дисципліни відводиться 60 годин (2 кредити): 14 годин лекцій, 16 годин практич-

них занять, 30 годин самостійної позааудиторної роботи, яка забезпечена авторським навчальним посібником. Програма вибіркової дисципліни охоплює три змістових модулі:

1. Типологія сучасних засобів навчання ІМ: Тема 1. Типи засобів навчання (поняття засобу навчання; класифікація засобів навчання ІМ у ЗСО).

2. Зорові засоби навчання ІМ у ЗСО: Тема 1. Види зорових (вербальні / ілюстративні / змішані) засобів навчання; Тема 2. Настільні ігри (визначення гри, типологія ігор); Тема 3. Портфоліо як сучасний засіб контролю навчальних досягнень школярів (визначення портфоліо, типологія і складники портфоліо).

3. Мультимедійні засоби навчання ІМ у ЗСО: Тема 1. Мультимедійні засоби навчання ІМ для вчителя (освітній сайт, професійний блог учителя, наочний посібник); Тема 2. Мультимедійні засоби навчання ІМ для учня (подкаст, мобільний додаток, короткометражний (мульт)фільм, on-line ігри, навчально-комп'ютерна програма, соціальна мережа); Тема 3. Кейс як засіб навчання школярів ІМ (поняття кейсу, типологія кейсів, етапи роботи з кейсом).

На лекції, які проходять в інтерактивному режимі, для обговорення винесено такі теми: «Засоби навчання – складник системи навчання ІМ у ЗСО»; «Автентичний мультфільм як засіб формування у школярів ІКК»; «Класифікація наочності й опор для різних ступенів навчання ІМ у ЗСО»; «Ігрові засоби формування у школярів ІКК»; «Мультимедійні засоби формування у школярів ІКК»; «Кейс як сучасний засіб формування у школярів ІКК»; «Мовний портфель як сучасний засіб оцінювання навчальних досягнень школярів з ІМ».

На практичні заняття, кожному з яких властивий свій формат і технологія перебігу, винесено такі теми: «Класифікація засобів навчання ІМ у ЗСО»; «Порівняльний аналіз навчальних матеріалів автентичних підручників ІМ»; «Короткометражний фільм як засіб формування у школярів ІКК»; «Опори для формування у школярів ІКК»; «Ігрові засоби формування у школярів ІКК»; «Мультимедійні засоби навчання ІМ для вчителя»; «Мультимедійні засоби навчання ІМ для учня»; «Кейс як засіб формування у школярів ІКК».

У магістратурі ці засоби навчання будуть згадані в контексті їх кореляції з видами технологій навчання ІМ і культури: ігровими технологіями, технологіями навчання з використанням опор, технологіями комп'ютерного навчання, кейсовою технологією, технологією «Портфоліо». В такий спосіб реалізується принцип наступності змісту дидактичного матеріалу.

Як уже було згадано, залежно від змістового наповнення для кожного практичного заняття викладач методики обирає формат його організації (традиційне аудиторне заняття, методичний батл / брифінг, професійно орієнтована рольова гра) й використовує освітні технології його перебігу (інтерактивну технологію Е. де Боно «Seis sombreros para pensar» (Бігич, 2017в), технології

ед'ютейнмент і перевернутого навчання (Бігич, 2017а; Бігич 2018)).

Висновки. Таким чином, вибіркова дисципліна «Сучасні засоби навчання ІМ у ЗСО» передбачає поглиблення методичних знань й удосконалення методичних навичок студентів як складників методичної компетентності вчителя ІМ.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бігич О. Б. Ед'ютейнмент як технологія формування методичної компетентності викладача іноземної мови. Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія педагогіка. 2017а. № 4. С. 119–126.
2. Бігич О. Б. Електронний кейс як засіб формування у майбутніх менеджерів туризму міжкультурної компетентності. Іноземні мови. 2017б. № 1. С. 17–22.
3. Бігич О. Б. Мультимедійний наочний посібник «Las Navidades en España»: два користувачі – два формати. Іноземні мови. 2015. № 4. С. 48–51.
4. Бігич О. Б. Мультимедійний посібник «Методика навчання іноземної мови в початковій школі»: результати 10-тирічного досвіду апробації й удосконалення. Сучасні тенденції у сфері лінгвістики, мовної комунікації та методики викладання іноземних мов: Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції. Тернопіль: Астон, 2016а. С. 126–128.
5. Бігич О. Б. Мультимедійний синквейн-колаж «Las Navidades en España» як сучасний засіб унаочнення країнознавчої лексики. Інноваційні технології у контексті іншомовної підготовки фахівця: Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю. Полтава: ПолтНТУ. 2016б. С. 127–130.
6. Бігич О. Б. Технології формування методичної компетентності викладача іноземної мови. Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія Педагогіка та психологія. 2018. Вип. 28. С. 189–197.
7. Бігич О. Б. Seis sombreros para pensar – інтерактивна технологія формування методичної компетентності викладача іспанської мови. Мова. Свідомість. Концепт: Зб. наук. статей. Вип. 7. Мелітополь: МДПУ імені Богдана Хмельницького, 2017в. С. 239–242.

REFERENCES

1. Bihych O.B. Edutainment як tekhnolohiia formuvannia metodychnoi kompetentnosti vykladacha inozemnoi movy [Edutainment as a technology of forming methodical competence of the lecturer of foreign language]. Naukovi zapysky Ternopilskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni Volodymyra Hnatiuka. Seriiia pedahohika. 2017a. Nr 4. Pp. 119-126 [in Ukrainian]
2. Bihych O.B. Elektronnyi keis yak zasib formuvannia u maibutnikh menedzheriv turyzmu mizhkulturnoi kompetentnosti [An electronic case as a modern tool of forming the professional oriented competence in the foreign language of future travel agents]. Inozemni movy. 2017b. Nr 4, 1. Pp. 17-22 [in Ukrainian]
3. Bihych O.B. Multymediinyi naochnyi posibnyk «Las Navidades en España»: dva korystuvachi – dva formaty [Multimedia visual aid «Las Navidades en España»: two formats – two users]. Inozemni movy, 2015. Nr 4. Pp. 48-51 [in Ukrainian]
4. Bihych O.B. Multymediinyi posibnyk «Metodyka navchannia inozemnoi movy v pochatkovii shkoli»: rezultaty 10-tyrichnoho dosvidu aprobatsii y udoskonalennia [Multimedia aid “Methods of teaching foreign language in primary school”: results of ten-years trial and development]. Suchasni tendentsii u sferi lnhvistyky, movnoi komunikatsii ta metodyky vykladannia inozemnykh mov: Materialy U Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii. Ternopil: Aston, 2016a. Pp. 126-128 [in Ukrainian]
5. Bihych O.B. Multymediinyi sinkvein-kolazh «Las Navidades en España» yak suchasnyi zasib unaochnennia kraïnoznavchoi leksyky [The multimedia cinquain-collage «Las Navidades en España» as a modern aid of country research vocabulary]. Innovatsiini tekhnolohii u konteksti inshomovnoi pidhotovky fakhivtsia: Materialy III Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii z mizhnarodnoiu uchastiu. Poltava: PoltNTU, 2016b. Pp. 127-130 [in Ukrainian]
6. Bihych O.B. Tekhnolohii formuvannia metodychnoi kompetentnosti vykladacha inozemnoi movy [Technologies of the forming methodical competence of the lecturer of foreign language]. Visnyk Kyivskoho natsionalnoho lnhvistychnoho universytetu. Seriiia Pedahohika ta psykholohiia, 2018. Nr 28. Pp. 189-197 [in Ukrainian]
7. Bihych O.B. Seis sombreros para pensar – interaktyvna tekhnolohiia formuvannia metodychnoi kompetentnosti vykladacha ispanskoi movy [Seis sombreros para pensar – the interactive technology of forming the methodical competence of future lecturer of Spanish language]. Mova. Svidomist. Kontsept: Zb. nauk. statei. Vyp. 7. Melitopol: MDPU imeni Bohdana Khmelnytskoho, 2017v. Pp. 239-242 [in Ukrainian]